

A nemzeti bíróságok hatáskörrel rendelkeznek a levegő minőségét mérő állomások elhelyezkedése kiválasztásának vizsgálatára, és arra, hogy az érintett nemzeti hatósággal szemben minden szükséges intézkedést megtegyenek

A határértékek betartásának értékelése céljából az egyes mintavételi pontokon mért szennyezési szintet külön-külön kell figyelembe venni

A Région de Bruxelles-Capitale (Belgium) több lakosa és a környezetvédelemmel foglalkozó ClientEarth szervezet a brüsszeli holland nyelvű elsőfokú bíróság előtt arról vitázik a Région de Bruxelles-Capitale-lal és a brüsszeli környezetvédelmi intézettel, hogy megfelelőnek lehet-e tekinteni a brüsszeli zónára vonatkozóan kidolgozott levegőminőségi tervet.

A brüsszeli holland nyelvű elsőfokú bíróság ebben a kontextusban tehát a Bírósághoz fordult az uniós jog, és különösen a környezeti levegő minőségéről és a Tisztább levegőt Európának elnevezésű programról szóló irányelv¹ releváns rendelkezéseinek értelmezése céljából. Először is arra kíván választ kapni, hogy a nemzeti bíróságok milyen mértékben vizsgálhatják a mintavételi pontok (mérőállomások) elhelyezkedését, másodsor pedig arra, hogy a határértékek betartásának vizsgálata céljából lehet-e a különféle mérőállomások eredményeiből átlagértéket képezni.

A mai napon hozott ítéletében a Bíróság mindenekelőtt megállapítja, hogy **az irányelv részletes szabályokat ír elő** az egyes tagállamok területén található zónákban és agglomerációkban **a levegőminőség mérését lehetővé tevő mintavételi pontok alkalmazását és elhelyezését illetően.**

A Bíróság szerint e szabályok némelyike **egyértelmű, pontos és feltétel nélküli kötelezettségeket ír elő, így módon azokra magánszemélyek hivatkozhatnak az állammal szemben.** Ez a helyzet többek között a mintavételi pontok oly módon történő elhelyezésére irányuló kötelezettség esetében, hogy azok információkat nyújtsanak a leginkább szennyezett helyek szennyezettségéről, illetve a mintavételi pontok minimális számának elhelyezésére irányuló kötelezettség esetében. A nemzeti bíróságok feladata vizsgálni e kötelezettségek tiszteletben tartását.

A Bíróság – miközben elismeri, hogy a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok mérlegelési jogkörrel rendelkeznek a mintavételi pontok konkrét elhelyezkedésének meghatározását illetően – hangsúlyozza, hogy ez a jogkör egyáltalán nem mentesül a bírósági felülvizsgálat alól.

Ezzel összefüggésben a Bíróság megjegyzi, hogy a mintavételi pontok elhelyezkedése központi helyet foglal el a levegőminőség vizsgálatának és javításának a rendszerében, különösen akkor, ha a szennyezési szint meghalad egy bizonyos küszöbértéket. Ebből következik, hogy maga az irányelv célja kerülne veszélybe, ha a valamely adott zónában vagy agglomerációban elhelyezkedő mintavételi pontokat nem az irányelvben előírt kritériumoknak megfelelően helyeznék el.

¹ A 2015. augusztus 28-i (EU) 2015/1480 bizottsági irányelvvel (HL 2015. L 226., 4. o.) módosított, a környezeti levegő minőségéről és a Tisztább levegőt Európának elnevezésű programról szóló, 2008. május 21-i 2008/50/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2008. L 152., 1. o.; helyesbítés: HL 2014. L 346., 62. o.).

Így a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok feladata oly módon megválasztani a mintavételi pontok elhelyezkedését, hogy minimálisra csökkenjen a határértékek túllépése észrevétlenül maradásának a kockázata. Ezzel összefüggésben e hatóságok kötelesek megbízható tudományos adatokra alapítani döntéseiket, és olyan teljes körű dokumentációt kidolgozni, amely tartalmazza az összes megfigyelési helyszín elhelyezkedésének megválasztását alátámasztó tényezőket. Ezt a dokumentációt rendszeresen naprakésszé kell tenni annak ellenőrzése céljából, hogy továbbra is érvényesek-e a kiválasztási kritériumok.

Egyebekben mivel a jogalany jogosult kérni a bíróságtól annak vizsgálatát, hogy a mintavételi pontok elhelyezkedésének megválasztásakor a nemzeti jogszabály és annak alkalmazása az irányelvben előírt mérlegelési mozgáster korlátain belül maradt-e, **ez a bíróság arra is hatáskörrel rendelkezik, hogy az érintett nemzeti hatósággal szemben bármely ahhoz szükséges intézkedést megtegyen – például kötelezést tartalmazó végzést hozzon –, hogy ezeket a pontokat az ezen irányelvben előírt kritériumoknak megfelelően helyezze el.**

Az azzal kapcsolatos kérdésre, hogy a határértékek betartásának vizsgálata céljából lehet-e átlagértékeket képezni a különféle mérőállomások eredményeiből, a Bíróság azt a választ adja, hogy a valamely zónán vagy agglomeráción belüli összes mintavételi ponton mért értékek átlagának meghatározása nem szolgál hasznos iránymutatással a lakosság szennyező anyagoknak való expozíciójára vonatkozóan. Közelebbről: egy ilyen átlagérték nem teszi lehetővé a lakosság általános expozíciós szintjének meghatározását. Ezt a szintet ugyanis azokon a konkrét mintavételi pontokon mérik, amelyek elhelyezkedését e célkitűzés alapján határozták meg.

A Bíróság ennél fogva megállapítja, hogy a határértékek betartásának a tagállamok általi vizsgálata céljából az egyes mintavételi pontokon külön-külön mért szennyezési szint a meghatározó. **A naptári évre számított átlagszámítási időszak tekintetében rögzített valamely határérték túllépésének megállapítása céljából tehát elegendő, ha egy elszigetelt mintavételi ponton az ezen értéket meghaladó szennyezési szintet mérnek.**

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

Az ítélet kihirdetésekor készített képfelvételek elérhetők: „[Europe by Satellite](#)” ☎ (+32) 2 2964106